

Čís. 3320.

Zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. neopodstatňuje zamítnutí průvodního návrhu, učiněného při odročeném hlavním přelíčení, neopakovaného však při novém (konečném) hlavním přelíčení před změněným senátem.

Porušení předpisu § 151 tr. ř. jest zmatkem čís. 3 § 281 tr. ř., jen, stalo-li se při hlavním přelíčení; protokol sepsaný na policii s knězem jako podezřelým nespadá pod ustanovení § 151 čís. 1 tr. ř.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 170 tr. zák. se jen vyžaduje, by pachatel zapálil vlastní věc v úmyslu, by tím zkrátil práva třetí osoby.

Spadá sem, zapálil-li kdo automobil v úmyslu, by od pojišťovny vyhlákal pojištěný peníz; nezáleží na tom, že tím sledoval i další úmysl, zakrytí stopy zpronevěry předstíráním, že svěřené peníze v autu shořely.

Spoluvina na zločinu podvodu podle §§ 5, 170 tr. zák. psychickým pomáháním.

I částečné doznání jest po případě polehčující okolností.

Pokud okolnost, že obžalovaný je knězem a člověkem vzdělaným, nelze o sobě považovati za okolnost přitěžující.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1928, Zm I 377/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 3. dubna 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými: Antonín F. zločinem podvodu podle §§ 170, 197, 200, 203 tr. zák., a Antonín Ř. zločinem spoluviny na podvodu podle §§ 5, 170, 197, 200, 203 tr. zák. Zároveň zamítl nejvyšší soud jako soud zrušovací v zasedání neveřejném odvolání státního zastupitelství do výroku o trestu, přisouzeném obžalovanému Antonínu Ř-ovi.

D ů v o d y:

I. Zmateční stížnost obžalovaného Antonína F-a napadá rozsudek jen, pokud jím byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 170, 197, 200, 203 tr. zák. odst. druhý rozsudkového výroku, a to důvody zmatečnosti čís. 4 a 10 — správně 9 písm. a) — § 281 tr. ř. Zůstává tedy rozsudek v odsuzujícím výroku pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák. v odst. prvním rozsudku nedotčen. Neúplnost řízení, činící rozsudek zmatečným podle čís. 4 § 281 tr. ř., vidí stěžovatel v tom, že nalézací soud zamítl průvodní návrh obhájce při hlavním přelíčení ze dne 21. února 1928, by byl vyslechnut svědek E. o tom, že obžalovaný nežádal u pojišťovny R. vyplacení pojistky za shořelé auto a že protokolárně prohlásil, že se vzdává nároku na náhradu z této pojišťovací smlouvy ve příčině auta. Jest připustiti, že podle obsahu protokolu navrhl obhájce při hlavním přelíčení dne 21. února 1928 výslech svědka

E-a o tom, že obžalovaný »hned po nehodě se vzdal náhrady za auto«, a že soud zamítl tento průvodní návrh pro nerozhodnost s odůvodněním, že pozdější vzdání se náhrady nerozhoduje, že rozhodným jest úmysl pachatelův v době činu; než zmateční stížnost přehlíží, že při novém hlavním přelíčení, konaném znovu dne 3. dubna 1928 před změněným senátem ani obžalovaný ani jeho obhájce tento návrh již neopakovali, takže tu není zákonných předpokladů pro uplatňování zmatku podle č. 4 § 281 tr. ř., totiž návrhu stran a mezitimního usnesení soudního. Podle obsahu protokolu trval jen obhájce Ř-ův na svých průvodních návrzích obsažených v podání, kdežto obhájce stěžovatelův průvodních návrhů neučinil. Nemá tudíž obžalovaný důvodu si stěžovati, že byl zkrácen v právu obhajoby.

Dovolává se číselně zmatku č. 10 — správně 9 a) — § 281 tr. ř., dovozuje stěžovatel, že byl neprávem odsouzen pro zločin podvodu, poněvadž prý z okolností zjištěných v rozsudku, že obžalovaný byl ve finanční tísní, že měl auto pojištěno, a že jeho shoření hlásil pojišťovně, nelze ještě usuzovati, že jednal v podvodném úmyslu, uváží-li se prý, že měl sice starosti, jak opatřiti zpronevěřených 41.779 Kč, dokud však nebylo prokázáno, že souhlasil s Ř-ovým návrhem, by realizoval pojistku, že nelze ještě z pouhé jeho finanční tísně usuzovati, že si chtěl realizaci pojistky opatřiti peníze, ano by mu bylo stačilo, by předstíráním, že v autu shořely peníze, zakryl stopy své zpronevěry; na podvodný úmysl stěžovatelův nelze prý souditi ani z toho, že hlásil požár auta pojišťovně, poněvadž prý měl povinnost učiniti hlášení i v tom případě, kdyby auto nebylo bývalo pojištěno, proto, že pojišťovna měla za ním z titulu zápůjčky na zakoupení auta pohledávku 15.452 Kč. Než tímto doličením neprovádí zmateční stížnost uplatněný hmotněprávní zmatek po zákonu, poněvadž, hodnotíc samostatně skutečnosti, z nichž soud dospěl k přesvědčení o subjektivní vině obžalovaného a snažíc se tak dospěti k závěru pro obžalovaného příznivějšímu, než jest obsažen v rozsudku, brojí tím jen nedovoleně proti hodnocení provedených důkazů nalézacím soudem a proti jeho skutkovému předpokladu o trestném úmyslu obžalovaného, v rozsudku náležitě odůvodněnému. Nalézací soud dospěl k přesvědčení, že obžalovaný jednal v úmyslu způsobiti pojišťovně škodu, uváživ, že sám doznal, že jest ve špatných finančních poměrech a že dal auto, jež měl pojištěno na 40.000 Kč, nejen zapáliti, nýbrž i že hlásil škodu shořením automobilu jemu způsobenou ve škodném oddělení pojišťovny, tvrdě při tom proti pravdě, že auto chytilo náhodou ránou z karborátoru, kteréžto hlášení — jak soud zjišťuje, — stačilo, by se pojistka stala likvidní, a že se obžalovaný nikdy nevzdal výslovně náhrady za shořelé auto. Poněvadž tyto okolnosti prvním soudem formálně bezvadně zjištěné dopouštějí logický závěr, že obžalovaný zapálil auto v úmyslu, by od pojišťovny vylákal pojištěnou částku, tedy v úmyslu způsobiti pojišťovně škodu, i když se připustí — což rozsudek sám činí — že obžalovaný kromě toho současně sledoval svým činem i druhý účel, totiž, by zapálením auta a příslušným hlášením pojišťovně zakryl stopy zpronevěry nepravdivým tvrzením, že mu v autu shořely

inkasované peníze, nelze odůvodnění rozsudku ani ve směru subjektivní viny vytknouti formální pochybení.

II. Zmateční stížnost obžalovaného Antonína Ř-a uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 3, 4, 9 a) § 281 tr. ř. Podle čís. 3 § 281 tr. ř. vytýká, že nalézací soud porušil předpis § 151 čís. 1 tr. ř., podle něhož nesmějí býti pod neplatností výpovědi jako svědky slyšení duchovní ve příčině toho, co jim bylo svěřeno ve zpovědi nebo jinak pod pečeti mlčenlivosti úřadu duchovního — a to tím, že prý vzal za podklad rozhodnutí svědecký protokol sepsaný se stěžovatelem u policie a počínající slovy: »Pod zpovědním úředním tajemstvím«. Než zmateční stížnost přehlíží, že rozsudek činí zmatečným podle čís. 3 § 281 tr. ř. porušení zcela určitých předpisů trestního řádu v tomto zákonném ustanovení uvedených, mimo jiné také § 151 tr. ř. — jen tenkrát, stalo-li se při hlavním přelíčení. Toho tu nebylo. Obžalovaný nebyl slyšen jako svědek o tom, co mu svěřil F. ve zpovědi, jak předpokládá § 151 čís. 1 tr. ř., ani při hlavním přelíčení, ba ani v přípravném řízení. Protokol sepsaný s ním v bezpečnostním oddělení policejního ředitelství v Praze, v němž se stěžovatel na zpovědní tajemství vůbec neodvolává, byl s ním sepsán jako s podezřelým, rovněž tak protokol o zodpovědném výslechu. Nemůže býti tedy řeči o tom, že jeho svědeckou výpověď při hlavním přelíčení byl porušen předpis § 151 čís. 1 tr. ř. Zmatek podle čís. 4 § 281 tr. ř. spatřuje zmateční stížnost v tom, že soud neprovedl důkazy, jež nabídl obhájce obžalovaného při hlavním přelíčení. Podle protokolu prohlásil obhájce obžalovaného Ř-a při posledním hlavním přelíčení, konaném znova před změněným senátem dne 3. dubna 1928, že trvá na návrzích, uvedených v podání ze dne 28. března 1928. V tomto podání byl nabídnut důkaz: a) svědectvím vyšetřujícího soudce o tom, jak došlo k zaslání dopisu stěžovatelova spoluobžalovanému F-ovi, zejména že byl dopis doručen F-ovi až potom, když všechno, čím obžalovaného obvinil, odvolal a posléze, že svá křivá obvinění odvolal jen pod dojmem napomenutí vyšetřujícího soudce, b) svědectvím Theodora G-a a policejního komisaře D-a o tom, jak byl proveden policejní výslech obžalovaného, jak došlo k sepsání protokolu o doznání obžalovaného a jeho odvolání, jakož i o okolnostech, o nichž měli býti slyšeni svědci M. a F. Zmateční stížnost má za to, že provedením obou důkazů byla by prokázána nevěrohodnost seznání spoluobžalovaného F-a a vyvráceny byly svědecké údaje M-ovy. Než zamítnutím těchto návrhů nestala se obžalovanému křivda proto, že nalézací soud sám nepokládá výpověď Antonína F-a za »dosti věrohodnou, by na jejím základě nabyl přesvědčení o tom, že obžalovaný Ř. společně s Antonínem F-em spáchal čin« (rozumí se jako přímý pachatel, jak dovozovala obžaloba), a uznal ho vinným jen spoluvinou na zločinu podvodu, a to na základě vlastního doznání stěžovatele samého, nepřihlížeje vůbec k seznání Antonína F-a, ve větší ještě míře ho zatěžujícího. Na výpověď svědka M-a se odvolává soud jen, pokud potvrdil, že ohořelé zbytky papírů v aktovce byly jen ohořelé tiskopisy a že v aktovce bankovek nebylo, kteréžto okolnosti se průvodní návrhy obžalovaného vůbec netýkaly. Lze tedy říci, že neprovedení důkazů zcela nepochybně

nemohlo míti na rozhodnutí škodlivý vliv pro obžalovaného (poslední odstavec § 281 tr. ř.). Pokud zmateční stížnost uplatňuje zmatek podle čí. 4 § 281 tr. ř. také z toho důvodu, že nebyl připuštěn důkaz znalci z oboru církevní morálky a pastorálky o tom, že zpověď může býti provedena v jakékoli formě a že zpovídající nesmí nic podniknouti, ani vzbuditi zdání, že by něco z toho, co mu bylo svěřeno při zpovědi, mohl udati před soudem, ba dokonce že má povinnost křivě vypovídati po případě i přísahati — jest podotknouti, že obhájce obžalovaného sice učinil tento návrh při hlavním přelíčení dne 21. února 1928, a že jej nalézací soud — plným právem — zamítl pro nerozhodnost, že však neopakoval tento důkazní návrh při hlavním přelíčení, jež se konalo znovu před změněným senátem dne 3. dubna 1928, takže soud neměl ani možnosti zaujmouti k němu stanovisko při tomto konečném hlavním přelíčení. Není tudíž předpokladů pro uplatňování zmatku podle čí. 4 § 281 tr. ř. (návrh strany a mezitímní usnesení soudní).

Po stránce věcné (čí. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že v jeho případě nejde vůbec o trestný čin. Poněvadž prý vše, co o věci seznal, mu sdělil F. pod pečeti zpovědního tajemství, je prý jeho výpověď neplatná a nelze ji vzíti za základ odsuzujícího rozsudku. Rovněž prý nelze ho uznati vinným na základě seznání F-ova (že totiž zvěděl od něho, že zpronevěřil pojišťovně peníze, obžalovaný Ř. ho navedl, by zapálil auto a že se mu nabídl, že mu dosvědčí, že auto bez jeho viny shořelo), poněvadž všechna tato udání jsou prý nepravdivá. Z obsahu protokolu o shoření auta nelze prý rovněž usuzovati na jeho vinu, poněvadž jej sepsal na žádost četnického strážmistra podle stavu věci, jak jej shledali i ostatní přítomní a podle dojmu, jak na něho i na ostatní přítomné činily ohořelé papíry, což prý plyne z toho, že i ostatní protokol ten spolupodepsali, čímž patrně míněn je Antonín N., podepsavši protokol »jako svědek nehody«. Pro nedostatek úmyslu poškoditi pojišťovnu neměl prý býti uznán vinným zločinem podvodu. Než zmateční stížnost jest na omylu. Pokud doličuje hmotněprávní zmatek samostatným rozborem výsledků provedených důkazů, neprovádí jej po zákonu, ježto nedbá skutkových zjištění rozsudku, z nichž nutno při správném provedení tohoto zmatku vycházeti. Pokud tvrdí, že skutkový děj zjištěný v rozsudku nestačí k odůvodnění výroku o vině ve směru objektivním i subjektivním, jest neodůvodněna. Soud nalézací zjistil a to na základě vlastního původního doznání obžalovaného, jež učinil jako podezřelý v přípravném řízení u policejního ředitelství v Praze, že věda, že chce Antonín F. zapáliti svoje auto a zhodnotiti pojistku, a věda, že chce jeho (obžalovaného Ř-a) použití jako svědka, za tohoto stavu věci — tedy v souhlase s přáním F-ovým — jel s F-em, byl přítomen zapálení auta a pak sepsal na místě samém protokol, v němž potvrdil vědomě nepravdu, totiž že auto shořelo náhodou a že ohořelé zbytky papírů v aktovce byly zbytky shořelých bankovek, a že to vše učinil v úmyslu, by napomáhal F-ovi, by svým činem, zapálením vlastního majetku dosáhl vyplacení pojistky, rozumí se ke škodě pojišťovny. Rozsudek tedy zjišťuje, že obžalovaný nejen předem souhlasil s pomocí,

kteřou měl poskytnouti pachateli po spáchání činu, čímž pachatele ve zločinném rozhodnutí utvrdil a dopustil se tak účastenství na zločinu ve smyslu poslední věty prvního odst. § 5 tr. zák., nýbrž i že skutečně tuto předem ujednanou pomoc poskytl tím způsobem, že nepravdivým potvrzením v protokole snažil se zabezpečiti beztrestnost pachatelovu. Tuto činnost, která jest v podstatě psychickým pomáháním, právem nalézací soud podřadil pod ustanovení § 5 a 170 tr. zák.; k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 170 tr. zák. se jen vyžaduje, jak důsledně zastává zrušovací soud (viz na př. rozhodnutí č. 3216 sb. n. s.), by pachatel zapálil vlastní věc v úmyslu, by tím zkrátil práva třetí osoby. Podle zjištění nalézacího soudu dohodl se Ř. s F-em o činu vykazujícím všechny náležitosti zločinu (§ 170 tr. zák.), a neobstojí tedy názor přednesený obhájcem obžalovaného Ř-a při veřejném rodu, že čin tohoto lze kvalifikovati nanejvýš jako pokus, nikdy však jako spoluvinu na dokonaném zločinu podvodu, poněvadž nebylo zjištěno, že pojišťovna byla skutečně poškozena. K ostatním vývodům zmateční stížnosti stačí uvést, že obžalovaný byl uznán vinným nikoliv na základě seznání spoluobžalovaného F-a, nýbrž výhradně na základě svého vlastního doznání, jež učinil jako podezřelý v přípravném řízení, — tedy nikoliv jako svědek o okolnostech, o nichž nabyt vědomosti pod pečeti zpovědního tajemství — a že soud zjistil objektivní i subjektivní nepravdivost obsahu protokolu stěžovatelem sepsaného, nejen na základě výpovědi svědka M-a, nýbrž i svědka N-ého, proti jehož věrohodnosti stěžovatel sám nečiní námitek. Neodůvodněné a z největší části po zákonu neprovedené zmateční stížnosti obžalovaných bylo proto zavrhnouti.

Odvolání státního zastupitelství z výroku o výši trestu Antonína Ř-a bylo zamítnouti jako bezdůvodné. Nelze odepřítí tomuto obžalovanému jako polehčující okolnost částečné doznání (sb. n. s. č. 2950), an nalézací soud opírá výrok o jeho vině v podstatě jen o jeho doznání. Rovněž není opory ani ve zjištěních rozsudkových ani ve spisech pro předpoklad, že obžalovaný jednal po zralé úvaze a po svědomité přípravě; tomu je tak i ve příčině tvrzeného nebezpečení s činem spojeného. Souhlasiti jest ovšem s odvoláním, že povolání obžalovaného jako kněze československé církve staví jeho čin do velmi nepříznivého světla, leč tu okolnost samu o sobě, že obžalovaný je knězem a člověkem vzdělaným, nelze podle zákona považovati ještě za okolnost přitěžující. Není tu proto překážky, by se ve prospěch obžalovaného Ř-a nepoužilo mimořádného práva zmírňovacího podle § 54 tr. zák.

Čís. 3321.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924).

Kdo měl pravoplatnou koncesi na přechovávání radiotelefonního zařízení a vrátil ji příslušnému poštovnímu úřadu s tím, že přestává býti radiokoncesionářem, nedopouští se držením radiotelefonního zařízení